

Krajské kolo OLYMPIÁDY ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY

školský rok 2021/2022, 14. ročník

KATEGÓRIA B

I. ČASŤ – PÍSOMNÁ

TVORBA TEXTU

Čas na tvorbu textu: 30 minút

Sformulujte 2 súhlasné alebo 2 nesúhlasné argumenty,

ktorými zaujmete svoje stanovisko k obsahu ukážky 2.

Juraj Dolník – Teória spisovného jazyka

Obranársky postoj k vlastnému jazyku vznikol v podmienkach ohrozenia existencie jazyka, respektíve reštrikcie jeho fungovania, keď bolo treba brániť právo na vlastný jazyk. Spisovná slovenčina v súčasnosti nie je zvonka nijako ohrozovaná, nemá takpovediac vonkajšieho nepriateľa. Napriek tomu obranársky postoj nezanikol. Motivácia pre jeho udržiavanie vychádza z vlastných radov. Spisovnú slovenčinu ohrozujú vraj tí používatelia, ktorým chýba zodpovednosť za jej stav a vývin, úcta k nej, ale najmä tí, ku ktorým bola priradená istá autorka istého novinového článku, ktorá „uprednostnením makarónskeho výrazu *free atmosféra* podporila tých, čo podceňujú slovenčinu a vo svojej jazykovej praxi z nej *programovo* (zvýraznil J. D.) vyradujú aj základnú slovnú zásobu“ (Masár, 1995, s. 190). Zaiste si nejesten čitateľ kladie otázku, čo sa dá dosiahnuť takým „programom“. Aj keď pripustíme, že táto čudná idea o istých používateľoch spisovnej slovenčiny má istý reálny podklad, totiž že skutočne jestvujú používatelia, ktorí chcú programovo škodiť spisovnej slovenčine (to *keď* tu vyjadruje maximálnu mieru hypotetickosti), hneď sa natíska otázka, ako môže nejaká skupina škodlivo vplývať na spoločný jazyk celého etnika, dokonca tak škodlivo, že citovaný autor v tejto súvislosti sa dožaduje zákonnej ochrany. Autorka onoho článku vraj nechcene „upozornila na to, že aj na Slovensku dozrela potreba vydať zákon na ochranu národného jazyka“ (op. cit., s. 190). Sú nositelia spisovnej slovenčiny vydaní napospas dakej skupine programových poškodzovateľov jazyka, takže ich treba ochraňovať zákonom? Prirodzene, nie sú a takú ochranu nepotrebujú.